



**קורס מוק (MOOC)**  
**לחינוך לשוני של השפה הערבית -**  
**אתגרים ותרומות**  
**היפאא מג'אדלה ועדית ליבנה**

**כנס תל-חי לפדגוגיה והוראה באקדמיה**

**9 באפריל 2024**

Massive



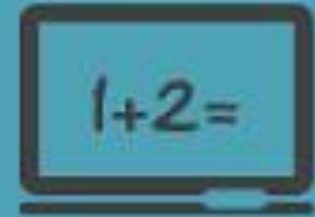
Online



M O O C



Open



Course



## קורסי מוק

✓ מכוונים לחיזוק למידה לאורך החיים ברחבי העולם, תוך הנגשה של חוויות חינוכיות ומשאבים איכותיים.

✓ מתמקדים בעקרונות של יצירתיות, עצמאות ולמידה שיתופית, על-בסיס גישה המציבה את הסטודנטים במרכז.

✓ מהווים מעבר לצורה מודרנית של הוראה מקוונת, וכרוכים בחדשנות טכנולוגית ופדגוגית.





# התרומה של קורסי מוק

**יכולת  
ביקורתית**

**חשיבה  
מחוץ  
לקופסה**

**מיומנויות  
טכנולוגיות**

**יצירתיות**

**למידה  
עצמאית**

**מוטיבציה  
פנימית**

# אתגרים בקורסי מוק

הדרישה  
לעצמאות  
מוגברת

הצורך  
בניהול זמן  
יעיל

אתגרים  
פדגוגיים



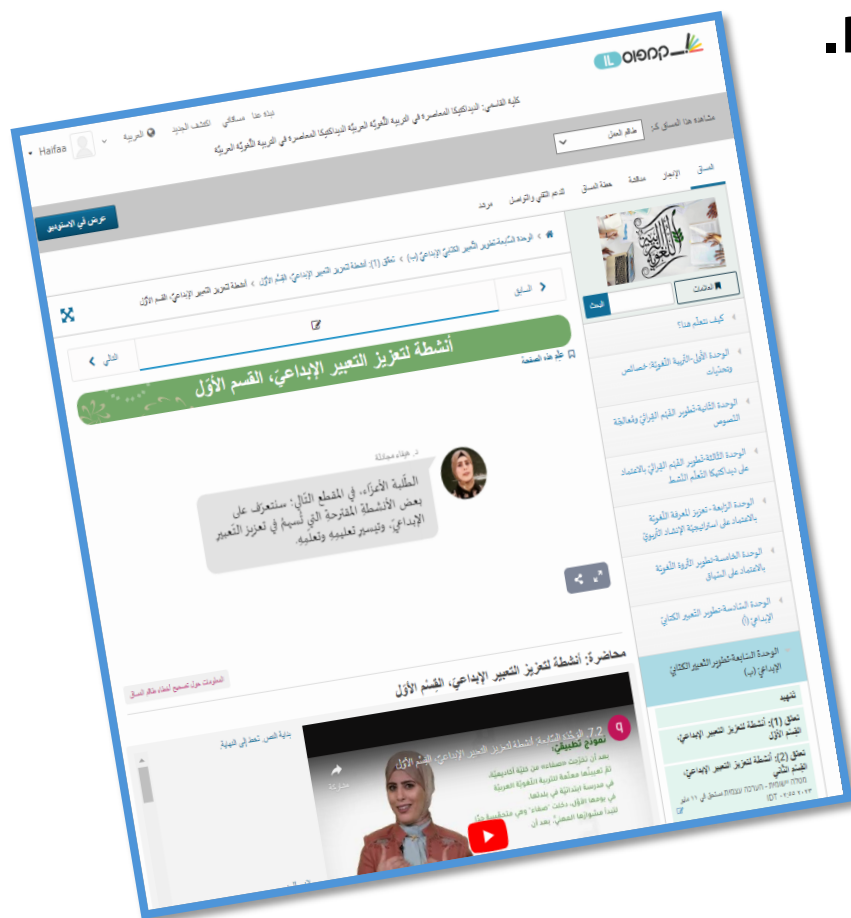
# קורסי מוק וחינוך לשוני בשפה הערבית

בתחום של חינוך לשוני קורסי המוק הם מעטים יחסית, ובמיוחד בשפה הערבית. המסורתיות והתפיסה השמרנית השלטת בהוראת שפה זו מעלות אתגרים רבים בתהליכי ההוראה-למידה שלה באמצעות פלטפורמות דיגיטליות.

אולם היתרונות הכרוכים בקורסי המוק מציעים פתרון יעיל וחדשני לאתגרים אלה. הם מאפשרים למידה מיטבית של השפה הערבית, מה שהופך אותם לחשובים במיוחד בהקשר של החינוך הלשוני המודרני.



# לפיכך המחקר הנוכחי מתמקד בקורס מוק לחינוך לשוני במכללה אקדמית ערבית להכשרת מורים מנקודת מבטם של הסטודנטים.



# קורס המוק בו מתמקד המחקר

- ✓ דידקטיקה חדשנית של החינוך הלשוני הערבי
- ✓ אקדמיית אלקאסמי, מכללה להכשרת מורים
- ✓ פותח בשנת 2020, ונכון לעכשיו היחיד מסוגו בארץ
- ✓ כולל שמונה יחידות לימוד
- ✓ קורס חובה בתואר הראשון והשני, ובחירה לעובדי הוראה ולקהל הרחב בארץ ובעולם



# קורס המוק בו מתמקד המחקר

- ✓ מאפייני השפה בכלל ומאפייני השפה הערבית בפרט
- ✓ אתגרים בהוראת החינוך הלשוני
- ✓ אסטרטגיות ושיטות מותאמות לפדגוגיה מוטת עתיד ומיומנויות המאה ה-21
- ✓ כלים פדגוגיים לטיפול מיומנויות בהבנת הנקרא ועידוד חשיבה מסדר גבוה
- ✓ הכרה ויישום מודלים בהבנת הנקרא
- ✓ תקשוב סביבה לימודית בערבית
- ✓ תכנון ופיתוח למידה דיגיטלית
- ✓ אסטרטגיות לפיתוח עושר לשונית ולהרחבת אוצר מילים

# קורס המוק בו מתמקד המחקר



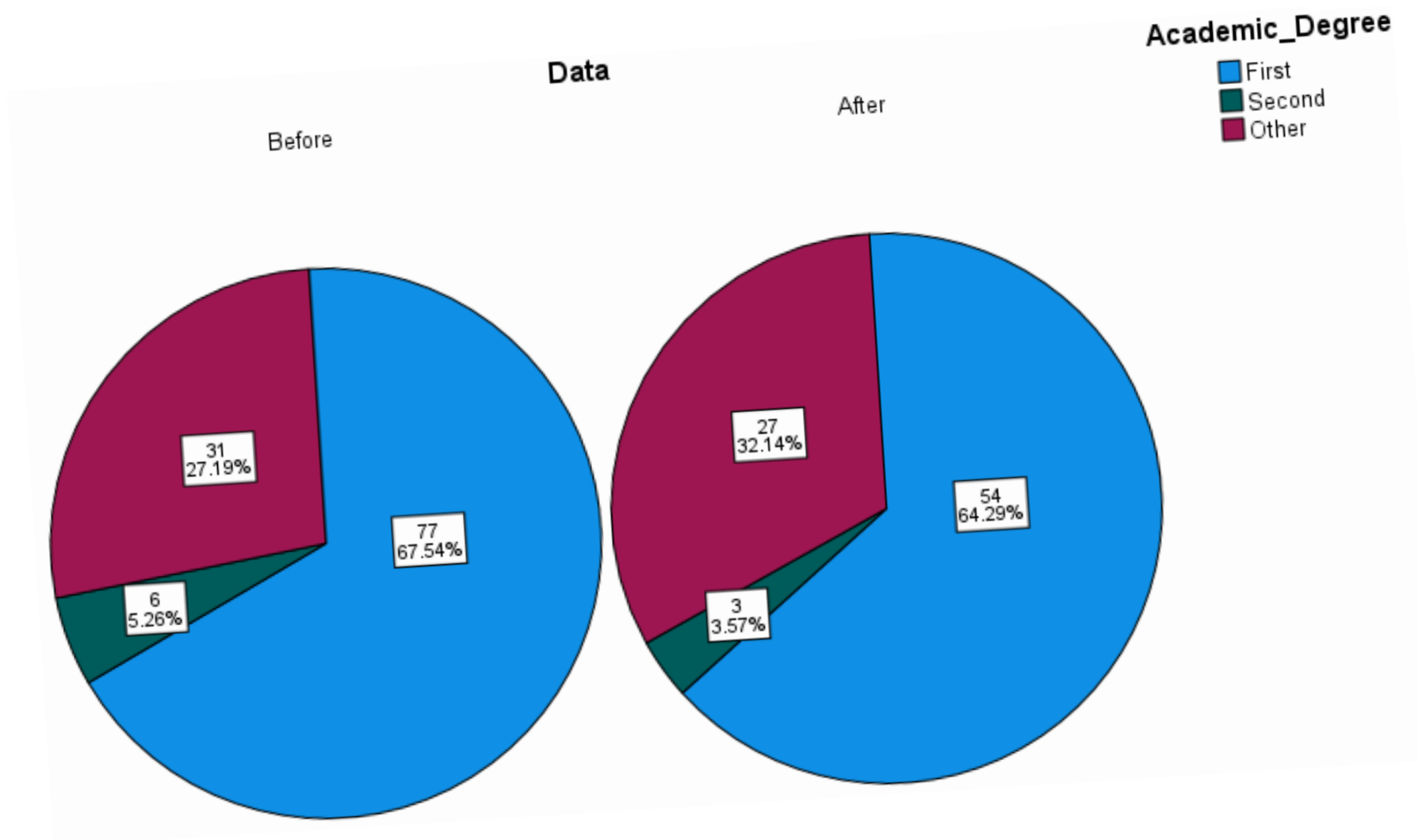
# שאלות המחקר

1. מהם האתגרים של קורס מוק לחינוך לשוני במכללה אקדמית ערבית להכשרת מורים עבור הסטודנטים?

2. מהן התרומות של קורס מוק לחינוך לשוני במכללה אקדמית ערבית להכשרת מורים עבור הסטודנטים?



# תיאור הסטודנטים בקורס המוקד





# התנהלות הסטודנטים בקורס המוק

לפני הקורס הסטודנטים מתכוונים במידה רבה להפיק ממנו את המירב (  $M = 4.39$ ,  $SD = .57$  ).

אחרי הקורס הסטודנטים מרגישים במידה רבה שהשקיעו בו את מירב המאמצים (  $M = 3.98$ ,  $SD = .77$  ).

# תרומות קורס המוק לסטודנטים

אוריינות אקדמית - התרומה העיקרית של קורס המוק לפי הסטודנטים היא פיתוח יכולת למידה עצמאית, שבאופן מובהק ( $p < .05$ ) גבוהה לאחר הקורס ( $M = 8.72$ ) מאשר לפניו ( $M = 7.50$ ).

פיתוח פרוסיונלי - תרומה נוספת נוגעת לרצון ליישם כמורים בעתיד אסטרטגיות הוראה מגוונות בהן נעשה שימוש בקורס המוק, שבאופן מובהק ( $p < .05$ ) גבוהה לאחר הקורס ( $M = 4.81$ ) מאשר לפניו ( $M = 4.54$ ).

# האתגרים בקורס המוק מבחינת הסטודנטים

**"הלמידה עצמאית היוותה אתגר גדול עבורי. נתקלתי בקשיים כמו פספוס מטלות ויחידות למידה. אך התמיכה הרציפה מצד המרצה [...] סיפקה לי עזרה רבה. בסיום הקורס הרגשתי כאילו הפכתי לאדם חדש, שונה ממה שהייתי לפניו."**

**"יש חוסר התאמה בין הזמן הנדרש לביצוע המטלות בפועל לבין הזמן שהוקצה להן על-ידי המרצה, מה שיצר לחץ, עומס וקושי בניהול הזמן."**

# האתגרים בקורס המוק מבחינת הסטודנטים

**"בהתחלה חשתי קושי רב ללמוד בשיטה זו, כיוון שהייתי רגילה ללמוד מהמרצה. מצאתי את עצמי פתאום נאלצת לקרוא ולפתור משימות לבד. מה שעזר לי היו קטעי הווידאו המיוחדים בקורס [...] היום זה יותר קל לי ללמוד באופן עצמאי, עד כדי כך שהתחלתי ללמוד לבד כלים טכנולוגיים רבים."**

**"המטלות דרשו חשיבה יצירתית וביקורתית, שלא היתה לנו הזדמנות לתרגל אותה קודם לכן [...] במיוחד המשימות של בניית חדר בריחה בשפה הערבית וכתיבת שיר בהקשר לידע הלשוני היו בלתי רגילות, ודרשו חשיבה מחוץ לקופסה."**





קורס מוק (MOOC)

לחינוך לשוני של השפה הערבית -

אתגרים ותרומות

היפאא מג'אדלה ועדית ליבנה

כנס תל-חי לפדגוגיה והוראה באקדמיה

9 באפריל 2024